

ACTUALISATIE FLORA- EN FAUNAONDERZOEK WIELEWAAL ZUNDERT

Thuisvester

13-2-2014
Definitief, versie 2

BTL

Advies

F L O R A - E N
F A U N A O N D E R Z O E K

W I E L E W A A L Z U N D E R T

T h u i s v e s t e r

COLOFON

Oisterwijk, 13 februari 2014

Opgesteld door **BTL Advies BV.**
Parklaan 1
5061 JV Oisterwijk
Postbus 385
5060 AJ OISTERWIJK
t 013 52 99 555
f 013 52 99 550
e advies@btl.nl

Opdrachtgever Thuisvester

Projectnummer 224050

Status definitief, versie 2

INHOUD

INHOUD	5
1 INLEIDING	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Plangebied en huidige situatie	7
1.3 Toekomstige situatie en periode	8
1.4 Beschermingskader	8
2 WERKWIJZE	13
2.1 Bron- en literatuuronderzoek	13
2.2 Biotooptoets	14
3 MOGELIJK VOORKOMENDE BESCHERMDE FLORA EN FAUNA	15
3.1 Ecologische structuren	15
3.2 Beschermde soorten	17
3.3 Conflicten met de Flora- en faunawet (schade aan beschermde soorten)	21
4 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	23
LITERATUUR	25

Plangebied met blauwe cirkel aangegeven

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

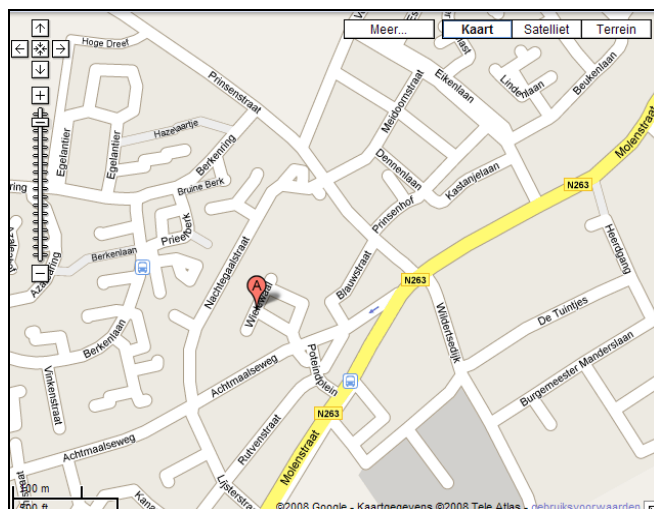
Thuisvester is voornemens de locatie Wielewaal te Zundert planologisch te ontwikkelen. Omdat bij de realisatie van deze plannen werkzaamheden uitgevoerd worden waar beschermde flora- en fauna mogelijk hinder of schade van ondervinden, is een flora- en faunaonderzoek noodzakelijk. In 2008 is reeds voor de Stichting Zorg voor Wonen een flora- en faunaonderzoek uitgevoerd. Omdat dit onderzoek meer dan vijf jaar geleden is uitgevoerd, is de geldigheid hiervan verstreken. Daarom heeft Thuisvester BTL Advies verzocht om een actualisatie van het onderzoek uit 2008 uit te voeren.

Uitgangspunt bij de actualisatie van dit flora- en faunaonderzoek vormt de vigerende Flora- en faunawet (25 mei 1998). In deze wet staat in artikel 1 t/m 18 beschreven dat de verstoring van bedreigde inheemse plant- en diersoorten verboden is. Voor het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen, verplicht de Flora- en faunawet de bestaande natuurwaarden in kaart te brengen en indien nodig passende maatregelen te treffen voor het beschermen en in stand houden van bij wet beschermde soorten.

Het doel van dit flora- en faunaonderzoek is dan ook het onderzoeken en rapporteren van het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten en andere natuurwaarden in het plangebied. Van eventueel voorkomende beschermde soorten is beoordeeld of de soort of populatie door de activiteiten schade ondervindt. Op basis van deze aspecten is de afweging gemaakt of het wel of niet nodig is een ontheffing aan te vragen in het kader van de Flora- en faunawet, artikel 75 lid 5 en lid 6, sub C.

1.2 PLANGEBIED EN HUIDIGE SITUATIE

Het plangebied is gelegen in de gemeente Zundert, provincie Noord Brabant en bevindt zich in de uurhokken 104-386 en 104-387. Het plangebied bevindt zich in het centrum van het dorp Zundert ten noordoosten van de bestaande woningen aan de Wielewaal.

Kaart plangebied met straatnamen

Op de locatie waren in 2008 een speelveld (voetbalveld met goaltjes), een kleine moestuin en een kleine akker aanwezig. Zowel het speelveld als de akker waren omgrensd door een beukenhaag. In de noordoosthoek bevindt zich een ruig grasveld met daarachter een loods. In 2014 is op de locatie van de akker en de moestuin ruig grasland aanwezig. Ook behoort de woning met nummer 23 aan de Prinsenstraat tot het plangebied.

Grasveld (2008)

Akker met daarachter ruigte en loods (2008)

Meer informatie over de omgeving van het plangebied is te vinden in paragraaf 3.1: ecologische structuren.

1.3 TOEKOMSTIGE SITUATIE EN PERIODE

Thuisvester is voornemens woningen in het plangebied te realiseren. Daarnaast zullen in de nieuwe woonwijk wegen en parkeerplaatsen worden aangelegd. In het midden van het plangebied zal een grasveld worden aangelegd. Bovendien zal nieuwe beplanting worden aangebracht. De loods en woning nummer 23 maken plaats voor nieuwbouw. De periode waarin de werkzaamheden plaatsvinden was ten tijde van het schrijven van dit rapport nog niet bekend.

1.4 BESCHERMINGSKADER

De bescherming van soorten en hun leefgebieden is geregeld in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn en op nationaal niveau verankerd in de Flora- en faunawet en de vernieuwde Natuurbeschermingswet van 1998.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998, die op 1 oktober 2005 in werking is getreden, richt zich op de bescherming van daartoe aangewezen gebieden, het beheer en het voorkomen van bepaalde schadelijke handelingen. In deze gebieden, bestaande uit Vogel- en Habitatrichtlijngebieden en Beschermde Natuurmonumenten, staat instandhouding van soorten en systemen voorop. In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich geen Beschermde Natuurmonumenten.

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG) richt zich op de bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en in het bijzonder van de leefgebieden van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten. Er zijn 77 gebieden aangewezen als speciale beschermingszone. Deze gebieden maken onderdeel uit van Natura 2000, het Europese initiatief van een duurzaam ecologisch netwerk van natuurgebieden in Europa. De richtlijn stelt nadere regels

voor de bescherming, het beheer en de regulering van vogelsoorten. Het plangebied en de directe omgeving behoren niet tot de gebieden die in dit kader zijn aangemeld.

Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG) richt zich op de instandhouding van natuurlijke habitats en habitats van soorten en de bescherming van plant- en diersoorten, met uitzondering van vogels. In bijlage I van de Habitatrichtlijn worden speciale beschermingszones aangewezen voor kwetsbare, bedreigde of zeldzame habitattypen. Bijlage II van de Habitatrichtlijn vermeldt de kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten (communautair belang) die beschermd moeten worden door speciale beschermingszones aan te wijzen. Op dit moment staan in totaal 141 gebieden op de nominatie voor aanwijzing als Habitatrichtlijngebied. Het plangebied en de directe omgeving maken geen onderdeel uit van een Habitatrichtlijngebied.

Flora- en faunawet

De soortenbeschermingsaspecten uit de Habitat- en Vogelrichtlijn zijn geïmplementeerd in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet (Stb. 1998,402) richt zich op de bescherming van planten- en diersoorten binnen en buiten de beschermde natuurgebieden. Uitgangspunt is het nee, tenzij beginsel.

Alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen, plantensoorten en andere diersoorten zijn bij Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) (Stb. 2000,523) beschermd.

In februari 2005 is een nieuwe AMvB in het Staatsblad gepubliceerd en daarmee in werking getreden. Hierin zijn onder andere een aantal algemene soorten opgenomen, die onder bepaalde voorwaarden, een vrijstelling hebben gekregen voor artikelen 8 tot en met 12.

Vanaf dat moment wordt gewerkt met drie beschermingscategorieën:

- *algemene beschermde soorten*: voor de meeste activiteiten (bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen) zijn deze vrijgesteld van een ontheffingsaanvraag. Voor andere activiteiten is wel een ontheffing nodig; deze wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zg. lichte toets).
- *overige beschermde soorten*: Voor de meeste activiteiten (bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen) zijn deze soorten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een goedgekeurde gedragscode. Voor andere activiteiten is wel een ontheffing nodig; deze wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zg. lichte toets). Geen gedragscode betekent geen vrijstelling voor deze categorie.
- *streng beschermde soorten*: Dit zijn alle soorten van de Europese Habitatrichtlijn (bijlage IV) van de Europese Vogelrichtlijn (bijlage 1) en de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen inheemse dier- en plantensoorten. Negatieve effecten op streng beschermde soorten moeten door middel van compensatie teniet worden gedaan. Voor uitvoering van werkzaamheden die strijdig zijn met de Flora- en faunawet kan ontheffing worden aangevraagd (artikel 75, lid 5 & lid 6, sub C en artikel 2, derde lid van het Besluit vrijstelling beschermde plant- en diersoorten).

Vogels

De bescherming van vogels is gericht op de aan- of afwezigheid van broedgevallen. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar door gebruiken of elk jaar terugkeren naar hetzelfde nest, zijn jaarrond beschermd. Dit geldt voor een relatief klein aantal soorten. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Omdat voor deze soorten geldt dat deze het nest eenmalig gebruiken, vallen dergelijke nesten alleen tijdens het gebruik van vogels onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig, mits het nest is verlaten.

Voor het verstoren van broedende vogels kan geen ontheffing worden verkregen. Werkzaamheden mogen alleen worden uitgevoerd, wanneer geen in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn. Rond in gebruik zijnde nesten geldt een rustzone waarbinnen geen werkzaamheden mogen worden uitgevoerd totdat de vogels hun nest vanzelf weer hebben verlaten, dat wil zeggen nadat het broedsel is afgerond of de jongen zijn groot gebracht.

De lijst met jaarrond beschermde soorten is in augustus 2009 aangepast. Op de volgende categorieën van de vaste nesten gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

1. Nesten die ook buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing.
4. Vogels die jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn om zelf een nest te bouwen.
5. Vogels die in deze categorie vallen zijn niet jaarrond beschermd, tenzij zwaarwegende feiten en ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Het gaat hier weliswaar om nesten van vogels die regelmatig terugkeren naar de plaats waar deze soorten het jaar daarvoor hebben gebroed of in de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats is verdwenen, zich elders te vestigen.

Gedragscode gemeente Zundert

De gemeente Zundert heeft op werkzaamheden binnen de gemeente enkele gedragscodes van toepassing verklaard. Het betreft de *Gedragscode Bestendig beheer groenvoorzieningen* en de *Gedragscode Flora- en faunawet Ruimtelijke Ontwikkeling en Inrichting*. Beide gedragscodes zijn opgesteld door Stadswerk opgesteld en zijn toegespitst op werkzaamheden die binnen gemeenten plaatsvinden. Daarnaast heeft de gemeente Zundert in mei 2011 de Leidraad Flora- en faunawet gemeente Zundert opgesteld. In deze leidraad is de *Gedragscode Bestendig beheer groenvoorzieningen* nader uitgewerkt voor het beheer van de groenvoorzieningen in de gemeente Zundert.

Bij het project Wielewaal gaat het om een ruimtelijke ontwikkeling. Hierop is de gedragscode voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting van toepassing. Deze bestaat uit een aantal stappen. Onderdeel van de planvormingsfase (hoofdstuk 4 van de gedragscode) vormt een

analyse van de staat van instandhouding beschermde flora en fauna (4.1.2). Dit flora- en faunaonderzoek kan worden beschouwd als de analyse van de staat van instandhouding van beschermde soorten.

Rode Lijst soorten

Voor de soortengroepen planten, vogels, amfibieën en reptielen, zoogdieren, zoetwatervissen, dagvlinders, libellen, sprinkhanen, korstmossen en paddenstoelen zijn lijsten vastgesteld met daarop vermeld de met uitsterven bedreigde en kwetsbare soorten, de zogenaamde Rode Lijsten. Deze zijn per soortgroep gepubliceerd in de Staatscourant.

Echter, op dit moment heeft plaatsing op de Rode Lijst geen juridische beschermde status. Voor Rode Lijstsoorten geldt zodoende geen ontheffingsplicht, tenzij de Flora- en faunawet op de soort van toepassing is en zodoende de bescherming van de Flora- en faunawet geldt. In de uit te voeren werkzaamheden wordt met de algemeen geldende zorgplicht voor planten- en dieren -voor zover dat mag worden verwacht- rekening gehouden. Op iedere burger rust de zorgplicht om binnen vermogen deze soorten te beschermen en te behouden.

2 WERKWIJZE

Dit flora- en faunaonderzoek bestaat uit:

- bron- en literatuuronderzoek (2.1)
- biotooptoets (2.2)

2.1 BRON- EN LITERATUURONDERZOEK

Het bron- en literatuuronderzoek omvat een literatuur- en kaartstudie naar de actuele waarden en betekenis van het plangebied. Hierbij zijn zowel de eigen waarden van het plangebied als ook de waarden van het plangebied voor de bredere omgeving beschouwd. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van flora en fauna-atlassen. Deze atlassen geven een beeld van de verspreiding van soorten in een bepaald gebied op basis van 5 bij 5 kilometerhokken. Ook zijn ingevoerde waarnemingen op internetsites bekeken. Daarnaast is met behulp van een topografische atlas en andere bronnen een inzicht verkregen in het plangebied en de omgeving, waarna een inschatting is gemaakt welke soorten mogelijk in het plangebied voor kunnen komen. Alle beschermde soorten, die mogelijk in het plangebied kunnen voorkomen, zijn in tabellen per soortgroep opgenomen (zie hoofdstuk 3.2).

Om te komen tot een goed inzicht in mogelijk voorkomende soorten zijn voor het onderzoek de volgende informatiebronnen geraadpleegd:

Flora- en fauna-atlassen

- Atlas van de Nederlandse broedvogels (2002);
- Atlas van de Nederlandse zoogdieren (1992);
- Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997);
- De dagvlinders van Nederland (2006);
- De Nederlandse libellen (2002);
- Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen (1997);
- Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant (2005);
- Werkatlas van de zoogdieren van Noord-Brabant

Jaarverslagen

- Ravon Jaarverslag 2006 (2007).

Internet

www.waarneming.nl (7 februari 2014)

2.2 BIOTOOPTOETS

Op 17 november 2008 is een biotooptoets uitgevoerd, daarnaast is op 6 februari 2014 een tweede bezoek aan het plangebied gebracht. Tijdens deze veldbezoeken zijn de uitkomsten van het bron- en literatuuronderzoek in het veld gecontroleerd en getoetst. In het bijzonder is de mogelijkheid van het voorkomen van (streng) beschermde soorten onderzocht. Het doel van de biotooptoets is om een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. Beschermde soorten, die tijdens de biotooptoets zijn aangetroffen, zijn geregistreerd. Omdat op het moment dat de biotooptoets uitgevoerd is, veel diersoorten niet meer of minder actief zijn, zijn daarnaast de eisen die soorten en soortengroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot schuil- en verblijfplaatsen, winterverblijven en voedselgebieden, vergeleken en getoetst met de situatie in het veld.

Op die manier is ook de geschiktheid van het plangebied meegenomen voor flora en fauna die mogelijk in het plangebied voorkomen en die niet tijdens het veldwerk zijn waargenomen. Tijdens de biotooptoets is de lijst welke tijdens het bron- en literatuuronderzoek is opgesteld, gecontroleerd en bijgewerkt.

Wat betreft planten is voornamelijk gelet op de vegetatiestructuur, abiotische omstandigheden en biotopen. Voor het onderzoeken van de aanwezige fauna zijn de eventuele schuil- en verblijfplaatsen, overwinteringslocaties en foerageergebieden nader bekeken. Ook hier kan men veel afleiden uit de aanwezige vegetatiestructuren en abiotische kenmerken van de omgeving. Omdat het een stedelijke omgeving betreft, is gelet op de geschiktheid van de loods als verblijfplaats voor vleermuizen.

Loods in plangebied

Ruigte met braam

3 MOGELIJK VOORKOMENDE BESCHERMDE FLORA EN FAUNA

3.1 ECOLOGISCHE STRUCTUREN

Het plangebied bevindt zich in de bebouwde kom van het dorp Zundert en bestaat uit verschillende percelen.

In het zuidwesten ligt momenteel een grasveld, wat dienst doet als voetbalveld. Op het grasveld komen soorten voor als paardebloem, witte klaver en smalle weegbree. Dit grasveld is omgeven door beukenhagen. Een deel van deze beukenhagen is niet meer onderhouden en doorgeschoten tot een hoge beplanting. Hier is een duivennest aangetroffen. De beukenhagen aan de zijde van de bestaande bebouwing worden wel als haag in stand gehouden.

Grasveld

Beukenhaag

De akker en de moestuin die in 2008 aanwezig waren, zijn niet meer als zodanig in gebruik. Hier bevindt zich nu een ruig grasveld aanwezig, dat deels wordt gebruikt als crossterrein. Het grijze schuurtje is nog wel op het terrein aanwezig. De grens met de naastliggende tuin wordt gevormd door een coniferen haag. Ook zijn hier enkele hoge loofbomen aanwezig. In een van deze bomen is een ekster nest waargenomen.

Voormalige akker en moestuin

Schuurtje

Het derde gedeelte van het plangebied bestaat uit een ruig grasveld met soorten als grote brandnetel, smeerwortel, akkerdistel en veldzuring. In de noordwestelijke hoek van dit gedeelte groeit veel braam en is opslag van vlier en wilg aanwezig. Hier bevindt zich een grote loods. Tegen de muur van de loods groeit klimop. De loods heeft een dak met asbest golfplaat. Langs de dakrand zijn geen sporen van vleermuizen aangetroffen. De loods is voorzien van spouwmuren. Deze zijn echter voorzien van openingen in de spouw om het gebruik door vleermuizen tegen te gaan. Op de grens met de voormalige moestuin groeien enkele sierstruiken. Om het ruige grasveld is een metalen hek aanwezig.

Ruig grasveld en braam

Loods

Aan de zijde van de Prinsenstraat bevindt zich het laatste perceel. Hierop is een woonhuis (nummer 23) gelegen met bijgebouwen. Een groot deel van het terrein is bestraat, alleen in de zuidwestelijke hoek is nog een voormalig gazon aanwezig. Het woonhuis is niet voorzien van een spouwmuur, in de aanbouw en de schuur is wel een spouw aanwezig. In deze spouwmuren zijn evenals bij de loods openingen aangebracht. Op het dak van de woning en de schuur ontbreken meerdere pannen, bij de schuur is zelfs de eerste rij dakpannen aan de gevelzijde verwijderd.

Woning Prinsenstraat 23 achterzijde

Voorzijde

Omgeving

Het plangebied bevindt zich midden in de bebouwde kom van Zundert. Aan alle zijden bevinden zich woonhuizen. In het oostelijk deel zijn tevens winkels gelegen. Ten noordwesten van Zundert zijn de natuurgebieden de Pannenhoef en de Klein-Zundertse Heide gelegen en aan de westkant de natuurgebieden de Moeren en Wallsteijn. De provinciale weg N263 loopt door het centrum van Zundert vanaf Wuustwezel in het zuiden naar Rijsbergen in het noorden.

3.2 BESCHERMDE SOORTEN

De combinatie van het bron- en literatuuronderzoek en de biotooptoets leidt tot de onderstaande tabellen van de soortgroepen zoogdieren, vleermuizen, vogels, vlinders, reptielen en amfibieën. Uit de soortengroepen vaatplanten, libellen, mieren, slakken, kreeftachtigen en tweekleppigen zijn geen beschermde exemplaren aangetroffen of te verwachten.

In de onderstaande tabellen is voor iedere soort aangegeven of de soort bescherming geniet en waarop deze gebaseerd is. Bescherming op basis van de Flora- en faunawet staat in de kolom flora en fauna. Hierbij is tevens aangegeven of de soort is aangemerkt als algemeen, overig of streng beschermde soort. Vermelding op de Rode Lijst is weergegeven in de kolom Rode Lijst. Bescherming op basis van de Habitat- of Vogelrichtlijn is weergegeven in de kolom habitat of vogel. In dat geval wordt vermeld of de soort is opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn of bijlage I van de Vogelrichtlijn.

zoogdieren (excl. vleermuizen)

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	HABITAT	BRON	OPMERKING
bunzing	algemeen			2,3	
eekhoorn	overig			2,3,4	
egel	algemeen			2,3,4	
haas	algemeen			2,3,4	
hermelijn	algemeen			2	
konijn	algemeen			2,4	
mol	algemeen			2	
ree	algemeen			2,4	
steenmarter	overig			3	
wezel	algemeen			2	
woelrat	algemeen			2	

- 1 Biotooptoets 17 november 2008
- 2 Atlas van de Nederlandse zoogdieren, 1992 gegevens 1988
- 3 Werkatlas zoogdieren van Noord-Brabant
- 4 waarneming.nl (7 februari 2014)

In het plangebied en omgeving komen enkel algemeen beschermde zoogdiersoorten voor en de overig beschermde soorten eekhoorn en steenmarter. Er zijn geen nesten of vaste verblijfplaatsen van de eekhoorn aangetroffen. Het is niet waarschijnlijk dat deze soort van bosrijke gebieden het plangebied als foerageergebied gebruikt, omdat het in de bebouwde kom gelegen is en in de directe omgeving geen bosgebied aanwezig is, alleen open agrarisch gebied. In de Werkatlas zoogdieren van Noord-Brabant wordt in het buitengebied van Zundert melding gemaakt van de steenmarter. Deze soort heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen houtbosjes. Daarbij is de aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen van belang, omdat de steenmarter daar zijn voedsel zoekt. Deze soort wordt niet verwacht in het plangebied, omdat dit midden in de bebouwde kom van Zundert is gelegen.

Ook de algemeen beschermde zoogdieren zoals ree, haas, bunzing en wezel zijn naar alle waarschijnlijkheid in het buitengebied van Klein Zundert aanwezig, en niet midden in de bebouwde kom.

vleermuizen

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	HABITAT	BRON	OPMERKING
gewone dwergvleermuis	streng		IV	3,4	
laatvlieger	streng		IV	3	
rosse vleermuis	streng		IV	3	
watervleermuis	streng		IV	3,4	

- 1 Biotooptoets 17 november 2008
- 2 Atlas van de Nederlandse zoogdieren, 1992, gegevens 1988
- 3 Atlas van de Nederlandse vleermuizen, 1997
- 4 waarneming.nl (7 februari 2014)

In de literatuur worden voor het plangebied en omgeving een viertal vleermuissoorten vermeld. Tijdens de biotooptoets zijn geen sporen van vleermuizen aangetroffen. Hierbij dient te worden opgemerkt dat ten tijde van de veldbezoeken (november 2008 en februari 2014) deze soorten in winterrust zijn.

De gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zijn soorten, die veel in steden en dorpen worden waargenomen. Beide soorten hebben hun verblijfplaatsen in gebouwen. Vooral spouwmuren en ruimtes achter gevelbetimmering zijn geliefde verblijfplaatsen. De laatvlieger verblijft daarnaast ook graag onder dakpannen. Het dak van de loods is ongeschikt voor de laatvlieger omdat een pannendak ontbreekt. Ook het kleine grijze schuurtje met golfplaten dak is ongeschikt voor vleermuizen. De aanbouw en het dak van huisnummer 23 en de bijbehorende schuur en de muren van loods zijn voorzien van een spouwmuur. Deze gebouwen zijn in principe geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Deze gebouwen zijn echter ongeschikt gemaakt voor vleermuizen. In de muren zijn gaten gemaakt en kozijnen verwijderd, waardoor tocht in de spouw ontstaat en de spouw daarmee ongeschikt wordt als verblijfplaats voor vleermuizen. Ook ontbreken op de pannendaken meerdere pannen waardoor ook hier tocht ontstaat. Op de zolder zijn geen vleermuizen te verwachten, omdat vrijhangende soorten zoals de gewone grootoorvleermuis niet voorkomen in Zundert.

ongeschikt gemaakte schuur

ongeschikt gemaakte loods

De rosse vleermuis toont qua verspreidingsgebied duidelijke samenhang met de oudere bossen op de hogere delen van Nederland. Rosse vleermuizen verblijven in grote groepen bijeen in bomen en hebben daarom bosgebieden nodig als kolonieplaats. In het plangebied is geen bosgebied aanwezig, waar deze soort zou kunnen verblijven. Ook de watervleermuis verblijft in boomrijke gebieden als bossen, landgoederen en stadsparken. Daarnaast heeft de watervleermuis open water nodig als foerageergebied. In de directe omgeving van het plangebied is geen open water aanwezig. Ook voor deze soort geldt dat het aantal bomen langs het plangebied niet voldoende is om een kolonie te herbergen, en de aanwezigheid is daarmee uit te sluiten.

Mogelijk maken de beukenhagen en overige beplanting wel deel uit van het foerageergebied van vleermuizen die buiten het plangebied verblijven. Deze beplanting maakt geen deel uit van een doorgaande vliegroute voor vleermuizen, maar wordt mogelijk lokaal wel gebruikt als vlieg- en jachtroute.

vogels

SOORT	CATEGORIE	RODE LIJST	VOGEL	BRON	OPMERKING
boerenwaluw	5	x		2	
bonte vliegenvanger	5			2	
boomklever	5			3	
boomkruiper	5			2	
boomvalk	4	x		2	
bosuil	5			2	
buizerd	4			2	
ekster	5			1,2,3,4	verlaten nest
gekraagde roodstaart	5			2	
gierzwaluw	4			2	
grauwe vliegenvanger	5	x		2	
groene specht	5	x		2,3	
grote bonte specht	5			2,3	
havik	4			2	
huismus	4	x		1,2,3	
huiswaluw	5	x		2	
kleine bonte specht	5			2	
koolmees	5			1,2,3,4	
pimpelmees	5			2,3	
ransuil	4			2	
sperwer	4			2,3	
spreeuw	5			2	
steenuil	1	x		2	
torenvalk	5			2	
wespendief	4		x	2	
zwarte kraai	5			2,4	
zwarte mees	5			2,3	
zwarte specht	5		x	2	

- 1 Biotootoets 17 november 2008
- 2 Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998 – 2000
- 3 waarneming.nl (7 februari 2014)
- 4 veldbezoek 6 februari 2014

eksternest

Tijdens de biotootoets in 2008 zijn de volgende soorten vogels waargenomen: kauw, huismus, merel, ekster, koolmees, Turkse tortel, houtduif en zanglijster. In 2014 zijn merel, ekster, houtduif, Turkse tortel, kauw en koolmees waargenomen, voor een groot deel dezelfde soorten. In 2014 is in de doorgeschoten beukenhaag een oud nest van een duif waargenomen. Vermoedelijk gaat het om de Turkse tortel, aangezien in deze haag een paartje van deze soort aanwezig was. Daarnaast is in de beplanting aan de oostzijde van het plangebied een eksternest aanwezig. Een paartje eksters is in het plangebied waargenomen.

In de beplanting van het plangebied zijn geen geschikte holten of nestgelegenheden voor spechten, uilen of andere holbewonende soorten aangetroffen. Ook koloniebroeders zijn niet in het plangebied waargenomen. In 2014 zijn geen huismussen in het plangebied waargenomen. Gezien de zachte winter en het vroege voorjaar van 2014 zijn de huismussen al volop actief in februari. Wanneer het gebied in gebruik zou zijn als leefgebied

van een kolonie huismussen zouden tijdens het veldbezoek zeker huismussen zijn waargenomen. Ook in de omgeving van de woning Prinsenstraat 23 zijn geen huismussen waargenomen.

vlinders

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	HABITAT	BRON	OPMERKING
rouwmantel	streng	x		2	
1	Biotootoets 17 november 2008				
2	Atlas van de Nederlandse dagvlinders, 1989				

De rouwmantel staat als 'verdwenen' op de Rode Lijst, en de waarneming nabij Zundert betreft de periode tussen 1995 en 1996, waarin vele rouwmantels zijn gaan zwerven vanuit Tsjechië en Zuid-Polen. Blijkbaar is voor de soort geen geschikte voortplantingshabitat in Nederland aanwezig, want in 1998 werd het laatste exemplaar op Terschelling waargenomen. Het is daarom niet waarschijnlijk dat de soort in het plangebied voorkomt.

reptielen

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	HABITAT	BRON	OPMERKING
gladde slang	streng	x	IV	2	
levendbarende hagedis	overige			2	
1	Biotootoets 17 november 2008				
2	Ravon jaarverslag, 2006 (2007)				

In de omgeving van het plangebied komen mogelijk de reptielen gladde slang en levendbarende hagedis voor. De gladde slang komt in Nederland alleen voor op de hogere zandgronden op droge en natte heide, hoogvenen en langs spoorwegtaluds. De soort heeft een voorkeur voor reliëfrijke, zonbeschenen terreinen met voldoende dekking. Ook de levendbarende hagedis leeft bij voorkeur op enigszins vochtige heide of hoogveenrestanten en in structuurrijke weg- en spoorbermen en langs bosranden. Het plangebied voldoet niet aan de eisen van deze soorten en daarom zullen deze soorten hier niet voorkomen.

amfibieën

SOORT	FLORA EN FAUNA	RODE LIJST	HABITAT	BRON	OPMERKING
alpenwatersalamander	overig			2	
bastaardkikker	algemeen			2	
bruine kikker	algemeen			2	
gewone pad	algemeen			2	
kleine watersalamander	algemeen			2	
poelkikker	streng	x	IV	2	
vinpootsalamander	streng	x		2	
1	Biotootoets 17 november 2008				
2	Ravon jaarverslag 2006 (2007)				

Volgens het bron- en literatuuronderzoek komen in de omgeving van het plangebied meerdere soorten amfibieën voor. Bij geschikte habitat zou het dus mogelijk kunnen zijn dat één of enkele amfibiesoorten voorkomen. In het plangebied zijn echter geen waterpartijen aanwezig, waardoor geschikt voortplantingsbiotoop ontbreekt. Wel is het plangebied, en dan met name het verruigde grasveld, geschikt als landbiotoop voor enkel algemeen voorkomende soorten als de gewone pad. Streng en overig beschermde soorten zijn niet te verwachten.

3.3 CONFLICTEN MET DE FLORA- EN FAUNAWET (SCHADE AAN BESCHERMDE SOORTEN)

Uitvoering van de voorgenomen bebouwing in het plangebied brengt de duurzame instandhouding van de populaties beschermde soorten niet in gevaar. De soortengroepen zoogdieren, vleermuizen, vogels en amfibieën ondervinden mogelijk hinder van de activiteiten die gaan plaatsvinden.

zoogdieren

De conflicten met de Flora- en faunawet treden op voor de kleine zoogdieren: woelrat, egel, en konijn.

Woelratten gebruiken het plangebied in de meeste gevallen als een compleet leefgebied waarin ruimte wordt gevonden voor foerageren, nest- en voortplantingsgelegenheden en rust- en overwinteringsplaatsen. De werkzaamheden ontnemen deze soorten permanent hun complete leefgebied. De meeste woelratten kunnen bij aanvang van de activiteiten tijdig het plangebied verlaten en zullen in de directe omgeving een nieuw onderkomen zoeken. Bij het verwijderen van kruidachtige vegetaties en houtachtige beplantingen en bij graafwerkzaamheden zullen (onbedoeld) exemplaren gedood worden. Immers, bij dreigend gevaar bestaat de kans dat deze dieren hun holen in vluchten in de illusie hier veilig te zijn. Woelratten zijn echter een algemeen beschermde soort en hebben een dermate hoge reproductie dat de populaties niet in gevaar komen.

De egel en het konijn zijn flexibeler en hebben een groter leefgebied dan woelratten. De (negatieve) gevolgen voor deze soorten zijn daarom ook beperkter. Voor hen verdwijnt een deel van het voedselgebied. Zij leggen grotere afstanden af en kunnen hun voedsel in de directe omgeving halen. Naar verwachting gebruiken de egel en het konijn het plangebied vooral om te foerageren.

De mol houdt zich bij voorkeur op in weilanden en gazon met een rijk bodemleven. De mol zal een deel van zijn leefgebied kwijtraken. Het plangebied zal voornamelijk worden gebruikt om te foerageren. Het kan niet worden uitgesloten dat een exemplaar (onbedoeld) wordt gedood of verwond tijdens de activiteiten.

Voor de zoogdieren, met uitzondering van vleermuizen, die mogelijk schade ondervinden van de werkzaamheden, geldt dat het alleen algemeen beschermde soorten betreft, waarvoor geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft te worden aangevraagd.

vleermuizen

In het plangebied komen mogelijk vier soorten vleermuizen voor. Geschikte verblijfplaatsen voor de soorten laatvlieger en gewone dwergvleermuis zijn wel aanwezig in het plangebied, maar deze zijn ongeschikt gemaakt als verblijfplaats voor deze soorten. Verblijfplaatsen van de rosse vleermuis en de watervleermuis zijn niet te verwachten, omdat zij bosrijke gebieden en stadsparken als verblijfplaats kiezen en de bomen in het plangebied geen geschikte holten bevatten.

In het gebied bevinden zich mogelijk vliegroutes voor vleermuizen langs de beukenhagen. Het gaat hierbij niet om structureel van belang zijnde routes, waardoor een ontheffingsaanvraag met betrekking tot vliegroutes van vleermuizen niet hoeft te worden aangevraagd.

De laatvlieger en de gewone dwergvleermuis gebruiken het plangebied mogelijk als foerageergebied. Voor foeragerende vleermuizen hoeft geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd, tenzij het foerageergebied van structureel belang is voor het voortbestaan van de populatie. In het plangebied is hiervan geen sprake, omdat voldoende geschikt foerageergebied in de omgeving aanwezig is.

vogels

In het plangebied komen verschillende soorten vogels voor. Het gaat hierbij om verschillende algemene soorten (o.a. merel en koolmees) waarvan de populatie door de ingreep geen gevaar loopt. Vaste verblijfplaatsen, zoals spechtenholten of horsten van roofvogels zijn in het gebied niet aanwezig. Wel is een kraaiennest aangetroffen. Kraaiennesten zijn alleen jaarrond beschermd wanneer de ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen. In de omgeving van het plangebied zijn echter voldoende bomen aanwezig, die gebruikt kunnen worden als nestgelegenheid. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is niet nodig. Ten aanzien van vogels met een niet jaarronde beschermde status moet worden gewerkt conform de gedragscode Ruimtelijke Ordening en Inrichting voor Gemeenten (2010).

Wel moet tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden rekening worden gehouden met de aanwezigheid van vogelnesten. De werkzaamheden voor het bouwrijp maken moeten bij voorkeur buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. Wanneer in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, moet rond deze nesten een rustzone worden aangehouden, waarbinnen geen werkzaamheden mogen worden uitgevoerd. De werkzaamheden mogen pas worden uitgevoerd wanneer de vogels hun nesten vanzelf weer hebben verlaten (broedsel is afgerond en het legsel is grootgebracht).

amfibieën

Mogelijk komen er algemeen beschermde amfibiesoorten in het plangebied voor. Omdat geschikte voortplantingsbiotoop ontbreekt en het bovendien algemeen beschermde soorten betreft, is een ontheffing niet nodig.

overige soortengroepen

Uit de soortengroepen vaatplanten, reptielen, dagvlinders, libellen, kevers, geleedpotigen en vissen zijn geen algemene, overige of streng beschermde soorten in het plangebied aangetroffen of te verwachten. Uit deze soortengroepen zullen dan ook geen soorten schade ondervinden van de activiteiten die uitgevoerd gaan worden ten behoeve van de realisatie van de plannen.

4 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In het plangebied zijn mogelijk soorten aanwezig, die in de Flora- en faunawet zijn aangemerkt als overige en streng beschermde inheemse soort en door de ingreep schade ondervinden. Door de ruimtelijke ingreep verdwijnt echter geen woon- of leefgebied van deze soorten en komen de populaties niet in gevaar. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is daarom niet nodig.

Onderstaand worden nogmaals per soortgroep de belangrijkste conclusies genoemd. Daarnaast zijn aanbevelingen opgenomen waaraan de werkzaamheden moeten voldoen om schade aan mogelijk aanwezige beschermde soorten te voorkomen.

vleermuizen

In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen voor vleermuizen te verwachten, omdat potentiële verblijfplaatsen in gebouwen reeds ongeschikt zijn gemaakt. Verblijfplaatsen in bomen zijn niet aanwezig. Daarnaast worden geen van structureel belang zijnde vliegroutes aangetast. Mogelijk wordt wel gevoerageerd door vleermuizen. Voor foeragerende vleermuizen is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet niet nodig. Bovendien zijn voldoende alternatieve foerageergebieden in de omgeving aanwezig. Vleermuizen foerageren van de schemer tot aan het begin van de ochtend. De werkzaamheden kunnen daarom het best bij daglicht plaatsvinden, zodat verstoring van foeragerende vleermuizen wordt voorkomen.

amfibieën

Mogelijk komen er algemeen beschermde amfibiesoorten in het plangebied voor. Omdat geschikte voortplantingsbiotoop ontbreekt en het bovendien algemeen beschermde soorten betreft, is een ontheffing niet nodig.

vogels

Voor de overig beschermde soortgroep vogels is een ontheffing niet nodig, omdat geen jaarrond beschermde nesten worden vernietigd. Voor de vogels geldt wel dat wanneer in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, rond deze nesten een rustzone moet worden aangehouden, waarbinnen geen werkzaamheden mogen worden uitgevoerd. De werkzaamheden mogen pas worden uitgevoerd wanneer de vogels hun nesten vanzelf weer hebben verlaten (zie ook de gedragscode Ruimtelijke Ordening en Inrichting voor Gemeenten). Aanbevolen wordt om de beplanting zoveel mogelijk buiten het broedseizoen te verwijderen.

LITERATUUR

Atlas van de Nederlandse broedvogels, Nederlandse Fauna 5, SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden, 2002.

Atlas van de Nederlandse vleermuizen, KNNV Uitgeverij, Utrecht, 1997

Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen, Henrik W. de Nie, Media Publishing, Doetinchem, 1997

Atlas van de Nederlandse zoogdieren, Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht, 1992

Bekendmaking lijsten beschermde inheemse soorten, nummer 201, 13 november 2001

Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet, Stb. 2000, 523

Besluit vrijstelling beschermde dier en plantensoorten, Stb. 2000-525, Stb. 2001,499

Besluit Rode lijsten flora en fauna, Stb. 11 november 2004, 218.

De dagvlinders van Nederland, Nederlandse Fauna 7. De Vlinderstichting. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden, 2006.

De Nederlandse libellen, Nederlandse Fauna 4. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden, 2002.

De wespen en mieren van Nederland, Nederlandse Fauna 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden, 2004.

Flora- en faunawet, wetnummer 402, staatsblad, 1998

Flora- en faunawet, wetnummer 656, staatsblad, 2001
Beschermden soorten: bijlage I en II van de Flora- en faunawet (Stb. 1998,402).

Gedragscodex Ruimtelijke Ordening en Inrichting voor Gemeenten, stadswerk augustus 2010.

Habitatrichtlijn, (Richtlijn 92/43/EEG).

Natuurbeschermingswet, wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 in verband met Europeesrechtelijke verplichtingen, Stb. 2005, 195.

Ravon jaarverslag 2006, RAVON Tijdschrift 24 jaargang 9 nummer 3, december 2007.

Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG).

Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant, RAVON, mei 2005.

Werkatlas zoogdieren van Noord-Brabant, Zoogdierverseniging
Zoogdieren van West-Europa, Lange R., Twisk P., Winden A. v., Diepenbeek A. v.,
Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, de
Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, Utrecht, 2003, 2^e druk.